

El sector relacionat amb la investigació de nous productes per a la indústria té un gran nombre d'empreses d'alt creixement a Catalunya.

Empreses a tot drap

Innoven, creen noves ocupacions, són més eficients i, en conseqüència, se'ls omple la caixa a gran velocitat. Són les anomenades empreses d'alt creixement, un brot verd en una economia que no acaba d'arrencar. A Catalunya n'hi ha 250, amb un creixement del 174% entre el 2004 i el 2007.

No són infal·libles. Com qualsevol negoci, estan exposades a un mercat que en tot moment pot canviar les regles del joc i provocar un sisme a l'empresa més sòlida. Però estan més ben preparades per a suportar el cop. Són les anomenades empreses d'alt creixement,

companyies que registren creixements de facturació de més del 20% anual durant tres anys consecutius. Però aquest creixement mai no és casual ni fruit d'una conjuntura sortosa. L'estudi "Les empreses d'alt creixement i les gaseles a Catalunya", elaborat pel departament d'Innovació, Universitats

i Empresa de la Generalitat i l'Observatori de Prospectiva Industrial, analitza les característiques i les estratègies de negoci d'aquestes empreses. L'informe ha detectat un total de 250 pimes catalanes amb un creixement de vendes superior al 20%, i d'aquestes, una vintena són en la categoria de *gasela*, és a dir, que tenen aquests increments tot i no haver superat els cinc anys de vida.

Alt rendiment a tots els sectors.

El 70% de les empreses detectades a l'estudi es dediquen a oferir serveis a la producció (s'hi destaquen les del sector TIC) i un 30% a la indústria manufacturera (especialment del metall i de l'alimentació), si bé aquestes empreses tenen presència a totes les branques d'activitat econòmica. La majoria són empreses joves, no lligades a cap grup, de capital nacional, familiars i petites, és a dir, que l'esforç que s'ha hagut de fer per assolir volums de negoci tan positius es multiplica respecte al que fan grans empreses que al

Catalunya, referent europeu en polítiques per al teixit empresarial

Catalunya ha estat guardonada amb el premi European Entrepreneurial Region (EER), impulsat pel Comitè de les Regions, que reconeix les regions amb un projecte estratègic més bo per a aconseguir-hi polítiques de suport a les pimes del país. El jurat ha avaluat la credibilitat del projecte, la visió de futur i el compromís polític d'un total de 35 candidatures –Catalunya és l'única *regió* premiada de les vint amb un nombre més elevat d'empreses presentades–, entre les quals cal destacar les de regions europees capdavanteres com ara Baden Württemberg, Llombardia, Flandes, Madrid, el País Valencià o Emília-Romanya. Per a l'executiu català, aquest reconeixement permetrà de millorar la projecció internacional de Catalunya i fer el país més atractiu per a captar noves inversions, a més de contribuir a crear més i millor ocupació.

El pla d'implementació de l'Small Business Act per al període 2010-2013 apunta fins a 48 accions perquè Catalunya surti reforçada de la crisi econòmica i mantingui la condició de motor empresarial d'Europa en què la petita i mitjana empresa, l'element nuclear del teixit productiu, encapçali el procés de recuperació i assumeixi el paper que li pertoca d'acord amb el seu pes en l'economia. El 99,9% de les empreses de Catalunya són pimes, que generen el 76% de l'ocupació i el 67,6% del VAB. La mitjana de la UE és més baixa en tots tres casos –el 99,8%, el 67,6% i el 59,6% respectivament. El 2007, Catalunya comptava amb 535.000 pimes registrades.

darrere tenen el coixí d'una matriu que finança la inversió necessària.

Les 250 empreses d'alt creixement van augmentar la facturació d'un 174% entre el 2004 i el 2007, una xifra espectacular si es considera que la nova indústria en conjunt va créixer d'un 33%. A més, van duplicar la plantilla i van situar la productivitat un 48% més amunt que el conjunt de les empreses de la nova indústria.

Per al secretari d'Indústria, Antoni Soy, que hi hagi un nombre tan gran de companyies d'alt creixement a Catalunya “és un exemple i un referent per a més empreses i per als emprenedors del país, que, en una època com l'actual, necessiten confiança”. El comportament financer d'aquestes empreses es caracteritza per l'alt grau d'innovació i una capacitat excel·lent d'avançar-se i adaptar-se als canvis. El resultat d'aquesta política empresarial és la creació de més ocupació qualificada que no pas en unes altres companyies i, en conseqüència, pren cos una empresa més productiva i més eficient que la mitjana. Per a l'executiu català, les empreses d'alt creixement són “un estímul per a una política industrial facilitadora, que s'avanci als canvis

estructurals i conjunturals i de concertació i cooperació públicoprivada”, explica Antoni Soy.

“Les empreses d'alt creixement i les gaselles a Catalunya” es va encarregar amb la voluntat d'actualitzar les dades d'un primer estudi que s'havia presentat el 1999, quan s'havien comptabilitzat 254 companyies amb aquestes característiques. Una dècada després, el 82% continuen en actiu, si bé han perdut dinamisme. Si llavors les vendes creixien a un ritme insòlit, del 140%, actualment registren creixements intermedis del 16%, i se situen en la mitjana del sector industrial. Segons els autors del document, això demostra que “ser empresa d'alt creixement o gasela no és sinònim de ser infal·libre”.

Oriol Amat, catedràtic d'economia financera i comptabilitat de la UPF, i un dels autors de l'estudi, remarca que l'estratègia d'aquestes empreses no sempre ha estat encertada: “Algunes s'han expandit a un ritme massa accelerat i algunes altres s'han especialitzat massa. També s'hi ha detectat un error molt comú, l'abús del finançament extern.” Si bé hi ha hagut fracassos, també hi ha hagut molts èxits d'algunes empreses gasela detectades el 1999. I

Berneda SA, fabricant del calçat esportiu

com s'ho han fet? Les empreses que han sabut sobreviure a l'etapa de creixement explosiu han apostat de forma activa per la internacionalització.

Però en tots els casos la internacionalització no ha arribat per la saturació del mercat nacional, sinó que ha estat el resultat d'una cerca permanent d'oportunitats de negoci. Segons l'estudi, les empreses gasela supervivents han sabut evolucionar cap a un model de negoci relativament desvinculat de la personalitat del creador, basant-se en una estructura més professionalitzada, però sense perdre el perfil de pime o empresa familiar. Les millores de qualitat i productivitat, molt relacionades amb l'atenció que es presta al capital humà i la formació, també són una constant en les empreses gasela que avui continuen actives.

Munich, és una de les 250 empreses d'alt creixement de Catalunya. El 2007 va facturar una mica més de 14 milions d'euros.

Actualment, l'estructura patrimonial de les empreses d'alt creixement és correcta, però, com que treballen amb un nivell d'endeutament elevat per poder assumir les inversions en expansió i innovació, és recomanable que “els anys vinents continuïn potenciant l'autofinançament i les aportacions de capital dels seus accionistes per poder continuar creixent de manera equilibrada, sobretot si es té en compte que són empreses que fan inversions importants en actiu fix”, conclou l'estudi.

Una altra recomanació dels experts que han participat en aquesta anàlisi és que les empreses d'alt creixement substituïxin part dels deutes a curt termini per deutes a llarg termini, “i així disposarien d'un finançament més estable”.

Al marge de l'experiència de fa una dècada, actualment aquestes 250 empreses són presents en sectors tan variats com el cautxú i els plàstics o les consultories financeres, passant pel transport i la logística, les arts gràfiques i el tèxtil.

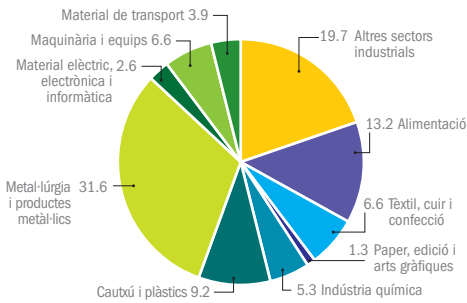
El negoci més desitjat. L'estudi ha detectat entre les empreses d'alt creixement una vintena de negocis que la literatura econòmica qualifica de *gaseles*, és a dir, projectes amb menys de cinc anys de vida que assolixen un creixement de la facturació superior al 20%. Com explica Oriol Amat, aquestes empreses “creen molta més ocupació que no la mitjana i, a més, viuen més anys. Per tant, són un tipus de negoci que ajuda a augmentar l'activitat econòmica del país

de manera sostenible”. A més, tenen com a eix central la capitalització: “Es caracteritzen pel fet de tenir uns fons propis al voltant del 40% amb relació al total de la inversió. Els seus accionistes aposten fort per l'empresa, i ho demostren donant-los prou capital per a desenvolupar l'activitat amb solidesa i seguretat”, apunta Amat.

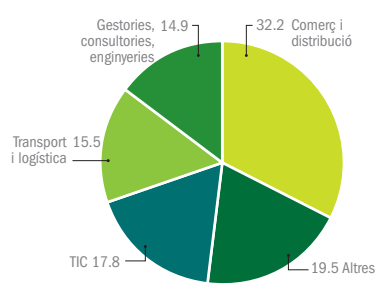
La vintena d'empreses gasela són instal·lades en sectors de tota mena, des dels considerats més capdavanters fins als més tradicionals: moda juvenil, telecomunicacions, estructures metàl·liques, mobles, consultoria de gestió empresarial, conservació de carn, neteja, vehicles, merceria, serveis tècnics d'enginyeria, servei de correus, embalatge de productes, materials per a la construcció i serveis de seguretat.

Distribució de les empreses d'alt creixement per sectors industrials i de serveis a la producció

■ **EMPRESSES INDUSTRIALS**

■ **EMPRESSES DE SERVEIS A LA PRODUCCió**

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del SABI.

Segui com sigui, cal analitzar en quin entorn territorial es desenvolupen aquestes empreses, si actua com un facilitador o com una barrera. Capital humà especialitzat, ecosistema innovador, sistema ciència-tecnologia, infraestructures, entorn institucional, etc. són elements del territori que poden ser definitius a l'hora d'aplanar el terreny per a una empresa. En el cas de Catalunya, l'element que més ha de preocupar en aquest sentit, perquè pot esdevenir un gran fre per al creixement de les empreses, és el de les infraestructures, especialment l'aeroport de Barcelona i la distribució logística cap a l'exterior.

L'estudi del govern també remarca que part de l'èxit de les empreses

està en la direcció estratègica del negoci: "La direcció estratègica i les decisions d'inversió són fonamentals per a la competitivitat de l'empresa, cosa que porta a concloure que, al capdavall, el que és més decisiu per a l'èxit d'una empresa és la figura de l'empresari o del gestor, les seves actituds i actituds i la seva habilitat per pilotar la nau."

Clara aposta per la formació. L'estudi comptabilitza que, a Catalunya, una empresa d'alt creixement de cada cinc té un departament d'R+D formalitzat, i gairebé el 30% declaren haver esmerçat diners en aquest àmbit. Pel que fa a la formació de la plantilla, té un nivell educatiu

més elevat que no el del conjunt de les empreses catalanes: un 19% són titulats superiors i un 7% tenen formació postuniversitària. En aquesta línia, les empreses d'alt creixement fan una aposta ferma per la formació continuada dels treballadors: més del 60% tenen un pla de formació i el 70% fan despeses en formació de personal –la mitjana és de 503 euros per treballador–, que representa el 3,6% de la massa salarial.

Si bé bona part de l'estudi se centra en el període 2004-2007, al qüestionari es va incloure una pregunta sobre com les empreses havien viscut el primer any sencer de crisi econòmica. En conjunt, les empreses d'alt creixement van augmentar les vendes el 2008 d'un 62%, molt més que la mitjana. Les firmes industrials s'han trobat més afectades per la crisi, amb un augment del 13% de les vendes, que no pas les dedicades als serveis a la producció, que han facturat un 75% més. Però aquestes xifres són globals, i compensen el fet que una tercera part d'aquestes empreses d'alt creixement registressin caigudes de vendes.

Així doncs, en un temps en què es fa difícil de detectar els buscadíssims brots verds, en l'economia catalana n'hi ha 250 que floreixen malgrat tot.

Gemma Aguilera

Breus

Ja són 1.200.000 desocupats als Països Catalans al febrer

La desocupació continua creixent als Països Catalans, i ja registra 1.194.302 persones. Per territoris, allà on ha crescut més durant el febrer ha estat Castelló (un 3,85%), seguit de prop per Tarragona (un 3,68%) i València (3,02%), mentre que on ha augmentat menys (a banda la reducció dels territoris insulars) ha estat a Girona (un 1,66%) i a Alacant (un 2,03%). En termes anuals, allà on el nombre de desocupats ha pujat més ha estat a Lleida (un 27,69%), seguida de Castelló (un 26,86%), i on el creixement ha estat més baix és a Alacant

JORDI PLAY

Als Països Catalans la desocupació s'acosta al 20%, amb 1.194.302 persones sense feina.

(un 20,38%) i a les Illes Balears (un 21,06%). Hi ha prop de 243.697 immigrants sense feina, gairebé un 30% més que no ara fa un any. A més, prop de 450.000 desocupats no perceben cap prestació.

Ford estudia de fer cotxes híbrids a Almussafes

La setmana passada, José Manuel Machado, president de Ford a l'estat espanyol, va anunciar que la multinacional estudia la possibilitat, "a llarg termini", de fabricar vehicles híbrids i elèctrics a la planta que té a Almussafes. Si es confirma la notícia, voldria dir que la planta de la Ribera Baixa se situaria al mateix nivell que les de Turquia i Southampton, al sud d'Anglaterra, on ja es produeix un model de vehicle de nova generació. L'assignació de nous productes per part de Ford Europa podria acomplir-se aquest estiu.